

Hillegersberg, 21 juni 2021

Inspraakreactie cie. BWB, woensdag 23 juni 2021

Beste voorzitter en leden commissie,

Dank voor de gelegenheid om in te spreken. Ik ben Sieb de Jong, vrijwilliger. In het Hillegersbergse ben ik al meer dan tien jaar actief bij de problemen van ondiep grondwater: paalrot, wateroverlast binnenterreinen, vasthouden van regenwater in de bodem en bodemdaling. Ik probeer overheden en bewoners op basis van inhoud te verbinden. Bij het verbinden maak ik gebruik van mijn ervaring met processturing projecten bodem en water bij de provincie Zuid-Holland. Tot dusverre met weinig resultaat. In het volgende vertel ik in vogelvlucht wat ik geleerd heb, hetgeen ik met u wil delen en wat mijn vragen zijn.

Eind 2019 heeft de bewonersgroep Bloemen- en Gravenbuurt de eerste versie van het rapport Evaluatie "Grondwater op Peil" op kwaliteit geweigerd. De bewoners hebben mij gevraagd mee te schrijven aan het eindrapport. Ik ben uitgegroeid tot penvoerder. Mijn belangrijkste bijdrage was het (mede) analyseren en het gestructureerd rapporteren van de door gemeente en bewoners verzamelde gegevens. Slechts een deel van deze gegevens is gebruikt.

Mijn belangrijkste leerpunten van de afgelopen tien jaar zijn:

1) Onvoldoende kennis ondiep grondwater

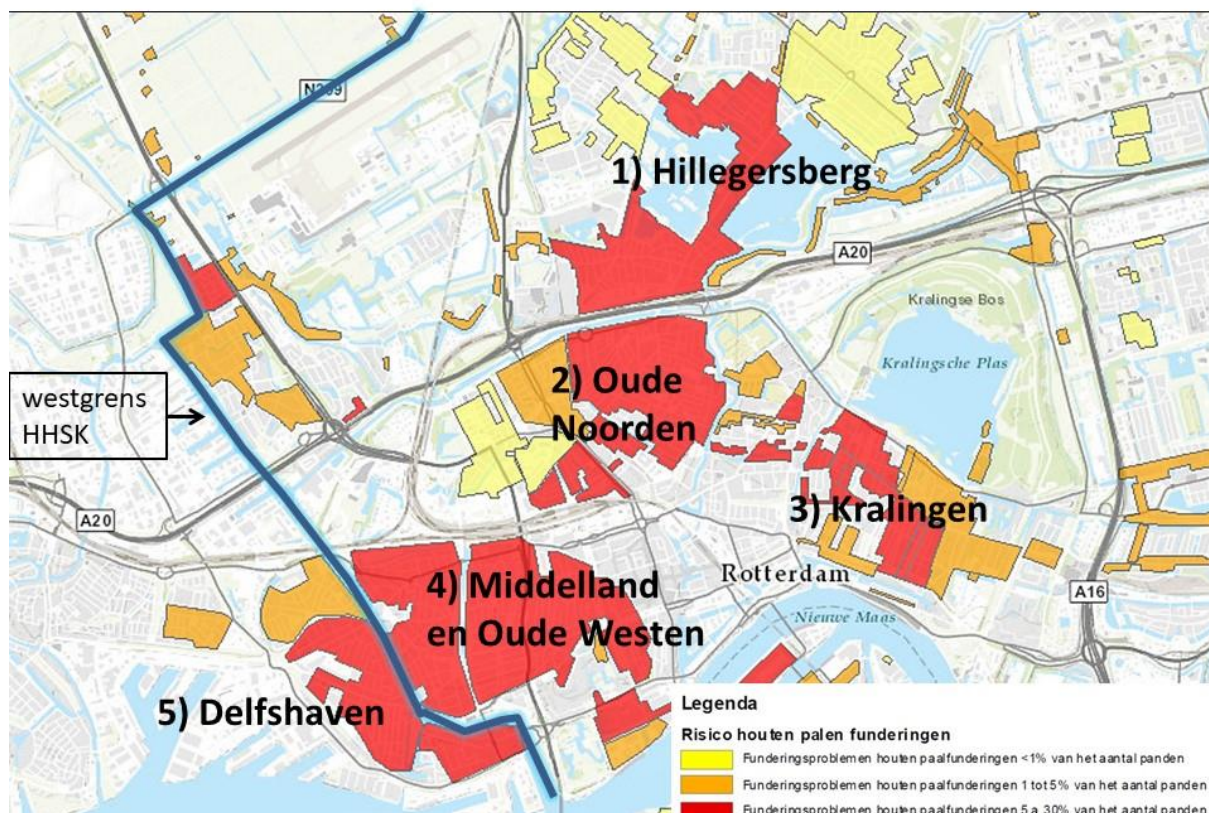
Nederland is terecht trots op zijn waterkennis. In het Rotterdamse is veel kennis van het diepe grondwater. Deze kennis is in de afgelopen decennia verworven bij de aanleg van metrolijnen, rijkswegen en grote gebouwen (skyscrapers). De kennis van het ondiepe grondwater is nog beperkt, voor velen een "nieuwe tak van sport". Het is gewenst dat de gemeente op dit gebied zo snel mogelijk excelleert.

In de Bloemenbuurt is het ondiepe grondwatersysteem nu kwalitatief beschreven, het resultaat van het samenwerken van het ingenieursbureau van de gemeente met burgers. Dit ondiepe systeem werkt eenvoudiger dan de gemeente gedacht had. Nieuwe uitdagingen zijn het opstellen van waterbalansen en het maken van berekeningen van de stroming van grondwater. Hiermede kunnen maatschappelijke kosten en baten (MKBA) bevredigend afgewogen worden.

2) Ambtenaar 2.0

Ambtenaar 2.0 was actueel in de periode 2008-2018. Het doel van ambtenaar 2.0 was om met weinig financiële middelen en het slim gebruik maken van internet en web 2.0 toepassingen, zowel het "van binnen naar buiten" als het "van buiten naar binnen" werken te verbeteren. Het laat zich aanzien dat deze ontwikkeling grotendeels aan het waterloket voorbij is gegaan. Ook bij de uitvoering van projecten is dit nauwelijks opgepakt.

Funderingsrisicogebieden, bewonersavond maart 2017

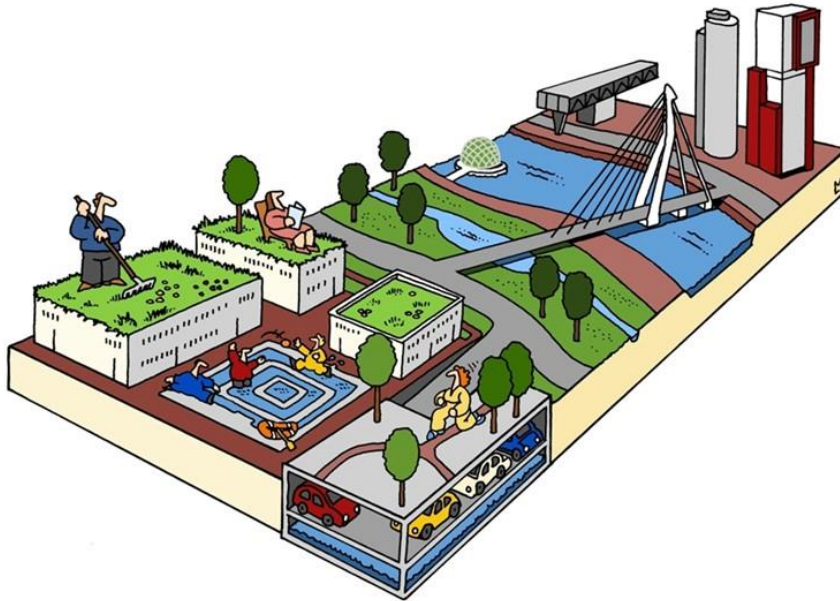
3) Funderingsrisicogebied Hillegersberg, dansen door de schalen

Bovenstaande figuur geeft de funderingsrisicogebieden ten noorden van de Maas. Elke gebied heeft zijn eigen karakteristieken. De karakteristieken van het funderingsrisicogebied Hillegersberg vloeien voort uit de bouwverordeningen van de voormalige gemeente Hillegersberg. Mijn ervaring is dat waardevolle kennis van het grondwater van voor 1940 verloren gaat. Ik constateer dat gemeente beperkt gebruik maakt van historische kennis en dat de uitwisseling tussen deelgebieden van recent verworven kennis beter kan. Een voorbeeld van kennisuitwisseling zijn de drainage-infiltratie leidingen. Het ware gewenst dat de gemeente een grondwater- visie ontwikkelt op het schaalniveau van het funderingsrisicogebied Hillegersberg. Het is de drager voor het uitwisselen van kennis.

4) Citizen science

Citizen science is onderzoek dat geheel of gedeeltelijk door burgers of niet-professionele wetenschappers wordt uitgevoerd. Voorbeelden van citizen science in de Bloemenbuurt zijn het meten, bewerken en rapporteren van grondwaterstanden, het verzamelen van historische informatie van voor de 2 e wo en het afkoppelen van regenwater van panden van het riool. In de afgelopen jaren mochten de bewoners het debiet van de pomp niet aflezen, dit blijkt voor de gemeente een gevoelig punt. Enkele jaren stond het meten van grondwaterstanden van peilbuizen van de gemeente nog ter discussie, terwijl dit in Nederland na de 2 e wereld oorlog breed toegepast wordt (zogenaamde TNO-peilbuizen). Op het gebied van citizen science is veel te winnen.

Klimaatopgaven Rotterdam

5) Klimaatopgaven

Bovenstaande figuur geeft een beeld van de klimaatopgaven in Rotterdam. Het zijn voorbeelden van het centrum. De figuur laat het tijdelijk opslaan zien van regenwater in de 'blunderput' en op waterpleinen. Het zijn technische en dure oplossingen, voor Rotterdam zijn het iconen. In Hillegersberg lijken eenvoudige oplossingen haalbaar, gebaseerd op het concept van bouwen met de natuur, het opslaan van regenwater in de huidige ondergrond. In de Bloemenbuurt zijn de eerste stappen gezet. Duidelijk is dat er twee systemen zijn, een traag systeem van opslag in de achtertuinen/binnenterreinen en een vrij snel (tijdelijk) opslagsysteem in de straten (openbaar gebied). Het functioneren en onderhouden van waterpasserende verharding is nog een heikel punt.

Mijn vragen zijn:

- 1) Is de gemeente bereid om bij het waterloket de werkwijze ambtenaar 2.0 te introduceren? Het gaat bijvoorbeeld om toepassingen om grondwaterstanden van peilbuizen gemeente te bewerken en een discussie-informatie-platform te ontwikkelen over oplossingen voor grondwaterproblemen?
- 2) Is de gemeente bereid om bij het uitvoeren van projecten een werkwijze te hanteren die recht doet aan ambtenaar 2.0? Hierbij gaan mijn gedachten onder meer uit naar het afkoppelen van regenwaterafvoer van panden naar het riool en het infiltreren in de bodem van voortuinen.
- 3) Is de gemeente bereid om een afwegingskader ondiepe ondergrond te ontwikkelen, zodat de besluiten van de gemeente transparant worden voor burgers? Is de gemeente bereid hiermede in de Bloemen- en Gravenbuurt te experimenteren?
- 4) Is de gemeente bereid om bij het opstellen van de agenda klimaatadaptatie Hillegersberg de beginselen van citizen science toe te passen?